

Desigualtat territorial al mercat laboral Català

Barcelona i l'àrea metropolitana concentren la major part de llocs de feina mentre algunes comarques pateixen atur molt més alt i menys oportunitats. Això posa en evidència com el lloc on vius continua marcant el teu accés al treball i la qualitat de vida.

Mapa de Catalunya .

© Institut Cartogràfic de Catalunya

Geografia Batxillerat (s.d.).

Quan parlem de l'economia de Catalunya, normalment pensem en les grans empreses de Barcelona, el turisme i la tecnologia. Però si vius a l'Ebre, al Pirineu o a les comarques de Ponent, saps perfectament que buscar feina no és el mateix que fer-ho a la capital. Existeix una gran desigualtat territorial. Això vol dir que, depenent d'on hagi nascut o on visquis, tindràs més o menys facilitats per trobar una bona feina. Segons dades de l'Idescat (2023), aquesta

diferència entre territoris és un dels problemes més grans que tenim com a societat.

El principal factor de desigualtat laboral a Catalunya és la concentració extrema de l'activitat econòmica a l'Àrea Metropolitana de Barcelona (AMB). Aquesta zona concentra més del 70% del PIB català, això genera un cercle on les empreses i la inversió estrangera se senten atretes per la capital a causa de les millors infraestructures i la proximitat amb altres negocis (Idescat, 2023).

Aquesta concentració provoca que les comarques d'interior, les Terres de l'Ebre o les zones de muntanya quedin en una posició de desavantatge. La manca d'una xarxa de transport eficient (com el servei de Rodalies o el retard del Corredor Mediterrani) impedeix que l'activitat econòmica es desplaci cap a altres zones, obligant la població a desplaçar-se diàriament cap a l'àrea metropolitana per trobar feina qualificada (Departament d'Economia i Hisenda, 2023).

Una altra clau de la desigualtat és el tipus de feina que s'ofereix a cada lloc. El mercat laboral català està dividit en dos grans blocs:

Barcelona i el Vallès: Aquí és on es concentren les feines que requereixen estudis superiors i que ofereixen millors salaris (tecnologia, recerca, consultoria). En aquestes comarques el percentatge de treballadors amb títol universitari és molt superior a la mitjana catalana (CTESC, 2024).

Montsià, el Baix Ebre o el Baix Penedès: en aquestes comarques depenen de sectors més inestables, com el sector primari o el turisme. La temporalitat és el principal problema en aquestes zones: molts contractes només duren la temporada de collita o d'estiu, generant una gran incertesa econòmica per a les famílies (SOC, 2024).

Les xifres d'atur no són uniformes. Mentre que en algunes comarques de la Catalunya Central o el Pirineu hi ha poc atur, en zones com el Baix Penedès les taxes d'atur dupliquen sovint la mitjana nacional (Idescat, 2023).

Aquesta diferència d'ocupació es tradueix directament en la "renda familiar disponible", que són els diners que realment tenen les persones per viure. Hi ha una diferència de milers d'euros anuals entre viure en una comarca rica com el Garraf o el Barcelonès i viure en una comarca amb poc teixit industrial. Aquesta desigualtat econòmica limita l'accés a serveis, cultura i habitatge, creant desigualtats entre els ciutadans segons la seva ubicació geogràfica.

Per a la joventut, la desigualtat territorial es manifesta en la necessitat de marxar de casa. Molts joves formats a les universitats de Lleida, Girona o Tarragona acaben treballant a Barcelona. Això passa perquè el seu territori no és capaç d'oferir llocs de treball que corresponguin als seus estudis (Joventut i Mercat Laboral de la Generalitat, 2023).

Aquest fenomen, conegut com a "fuga de talent" o *brain drain*, és perillós perquè buida les comarques rurals de la seva gent més preparada. Sense joves qualificats, les empreses no volen instal·lar-se en aquestes zones, i sense empreses, els joves no hi poden tornar, creant un cercle viciós que contribueix al despoblament de la "Catalunya buidada".

Per millorar aquesta situació, els experts proposen diverses estratègies recollides en el Pacte Nacional per la Societat Digital (2023):

- Millora de la Connectivitat: Garantir fibra òptica i 5G a tot el territori perquè el teletreball sigui una opció real.
- Descentralització d'Activitats: Portar institucions públiques i centres de formació fora de Barcelona per dinamitzar les economies locals.
- Potenciació de la FP Dual: Adaptar la Formació Professional a les necessitats de les empreses de cada comarca (per exemple, agroindústria a Lleida o logística a Tarragona).

En conclusió, la desigualtat territorial en el mercat laboral és un repte estructural que Catalunya ha d'afrontar amb urgència. Tot i que Barcelona és el motor que ens posiciona globalment, no podem permetre que el creixement de la capital es faci a costa del buidatge de la resta del país. El futur del mercat laboral català depèn de la capacitat de crear un model "xarxa", on les oportunitats arribin a tots els racons i que la zona geogràfica no sigui un obstacle per al desenvolupament professional.

El Prat de Llobregat 26 de març de 2026.

References

(n.d.). Joventut i Mercat Laboral de la Generalitat, 2023.

https://dretssocials.gencat.cat/ca/ambits_tematics/joventut/observatori_catala_de_la_joventut/publicacions/coleccio_estudis/enquesta-a-la-joventut-de-catalunya-2022/index.html

(n.d.). Pacte Nacional per la Societat Digital.

<https://govern.cat/salaprensa/notes-premsa/712062/govern-impulsa-pacte-nacional-al-talent-digital-doblar-nombre-professionals-digital-al-2030-lobjectiu-dafrontar-transformacio-digital-empres>

CTESC | Memòria socioeconòmica i laboral de Catalunya 2024. (n.d.). CTESC.

Retrieved March 26, 2026, from

<https://ctesc.gencat.cat/noticies/22763822.html>

Idescat, 2023. (n.d.). <https://www.idescat.cat/indicadors/?id=basics&n=10375>

Institut d'Estadística de Catalunya (Idescat). (n.d.).

<https://www.idescat.cat/pub/?id=pibc>

SOC, 2024. (n.d.).

https://observatoritriball.gencat.cat/ca/ajuda/cercador/?q=atur+2024&lr=lang_ca.